

PASACIŅA

Nr. 43 OTRDIENA, 2006.gada 31.marts
CENA: VIENS PALDIES

„PASACIŅA” GADSKĀRTĀS

☀ Kad Ziemassvētki nāk, tad liekas, ka jaukāku svētku pasaulē vairs nevar būt. Bet, kad labi apdomā, kas tad tie pret gaišo Lielo dienu! Ar pavasari, ar sauli, ar dabas atmodu nāk Lielā diena. Putni atgriežas no tālām zemēm, kokos briest pumpuri, saules pusē no zemes spraucas zaļi asni un mušas, piemodušās, un, piesaulītē dejo. Martā klāt Saules svētki – Lielā diena. Gaisma un siltums, uzvarējis tumsu, atdod zemei un dabai dzīvību. Mūsu senči jau tālā senatnē svinēja dienu, kad tā kļuva garāka par nakti. Viņi iedūra mietu kalna galā un tad, kad saullēkta ēna bija vienādā garumā ar saulrieta ēnu, zināja Lielā diena ir klāt. Atbildīgi Saules ritmam Lielās dienas svinēšana katru gadu notiek vienā un tajā pašā laikā – trīs dieniņas, trīs naktsniņas 20., 21. un 22.martā. Tradicionālie simboli: šūpoles, olas, rīta mazgāšanās strautā. Mistiski? Tādēļ jo interesantāk. Laika rituma svētki jeb gadskārtu svētki ietver mazliet citādu saturu nekā Lieldienas, kas būs aprīlī.

„Es gaidīju Lielo dienu ar raibām oliņām...”- tā nosaucām 21.marta rotaļu rītu, kas atnāca saulains, jautrs un skanīgs. Katrs tad nācām ar raibi krāsotu olu, tad pārrunājām olu krāsošanas tehnoloģijas – ar sīpolu mizām, ar putrainiem un lapiņām, ar melleņu zapti, ar nagu laku, spīdumiem un līmi.

Mūsu svētki sākās ar saulītes saukšanu „*Spīguļo, saulīt! Spīguļo saulīt!*” Kad Lielās dienas rītā piecēlušies, muti avota ūdenī nomazgājuši, tad laiks brokastīm – *pūpolputrai un biezam ķīselim*. Vai tu arī zini, kas olas dēj? Bērni to zina ļoti labi – vistas, zosis, pīles, krokodils, dinozauris un arī ...kumeļš!?!

Kā jau Pavasara saulgriežos pieņemts, gājām šiem svētkiem raksturīgās rotaļās – „*Lai bij' jauki, kad bij' jauki*”, „*Man bij' viena liela vista*”, „*Sīki putni juku jukām*”.

Šūpošanās lielajās šūpolēs šogad izpalika vēlā pavasara dēļ, bet pašus mazākos *Pasacēnus* izšūpojām rakstainās segās – lai, aug lieli, lai ir ņipri, lai neslimo...

Un tad katrs izrādīja savu Lielās dienas olu – kuram

„PASACIŅA” GADSKĀRTĀS

vislielākā, vismazākā, kuram visraibākā, visbaltākā, viskošākā vis, vis...

Īsta jautrība sākās, kad tika rīkotas olu ripināšanas sacensības. Nemaz nav viegli tādās sacensībās uzvarēt, jo olai, kā izrādās, abi gali nemaz nav vienādi un tā ripojot, met līkumu līkumus.

Azarts pārņēma lielos un mazos, kad *knallējāmie* ar olām – vispirms ar tievgaļiem, tad resnajiem galiem. Un tad olu apēšana – tikai ar šķipsniņu sāls, lai nebūtu visu gadu jāmānās.

Ineta

Marta /5.gr./: Pirmā pavasara diena – Lielā diena. To atzīmējam dziesmas dziedot, dejas dejojot, olas ripinot un sitot. Man patika raibās olas. Es krāsoju savas olas ar sīpolu mizām, un, lai smukāk izskatītos, uzlīmēju virsū uzlīmītes. Patika kumeļa ola, bet īstenībā kumeļi olas nedēj.

Mikus /5.gr./: Šodien ir Lielā diena, jo saule dod gaišumu. Es deju un dziedāju. Mūs pēra „lai slimība ārā un veselība iekšā”. Ripinājām olas, sadauzījām un ēdām, virsū birdinājām sāli.

Mikēlis /5.gr./: Patika olu ripināšana. Manējo olu sasita Gintas Jēkabs. Mājās krāsojām olas ar vīnu un kaut kādu krāsu.

Mairis /5.gr./: Ēdām olas un virsū kaisījām sāli, lai nemelotu. Mazos bērņus segā ielikām un šūpinājām. Sējām diegus slotā, lai aizsietu *raganai rīklīti*

Armānds.Š /4.gr./: Olas ripinājām, ēdām. Mana ola bija oranža. Tā krāsa bija bļodā un olas pašas vārījās un krāsojās.

Ivita /4.gr./: Dejojām, šūpojām mazos bērņus. Olas man bija raibākās, jo Inga nokrāsoja.

Emīlija /4.gr./: Man bija raiba ola. Mēs ar audzinātāju satinām lapās, graudos un ola pati izvārījās.

Rinalds /3.gr./: Es deju un dziedāju, un skraidīju. Bija Lielā diena. Olas ēdām un apēdām.

Sarma

„PASACIŅAS” INTERVIJAS

☀ **1.martā „Pasaciņā” ar koncertu – izrādi viesojās komponists Ēriks Balodis. Bērni stāsta:**

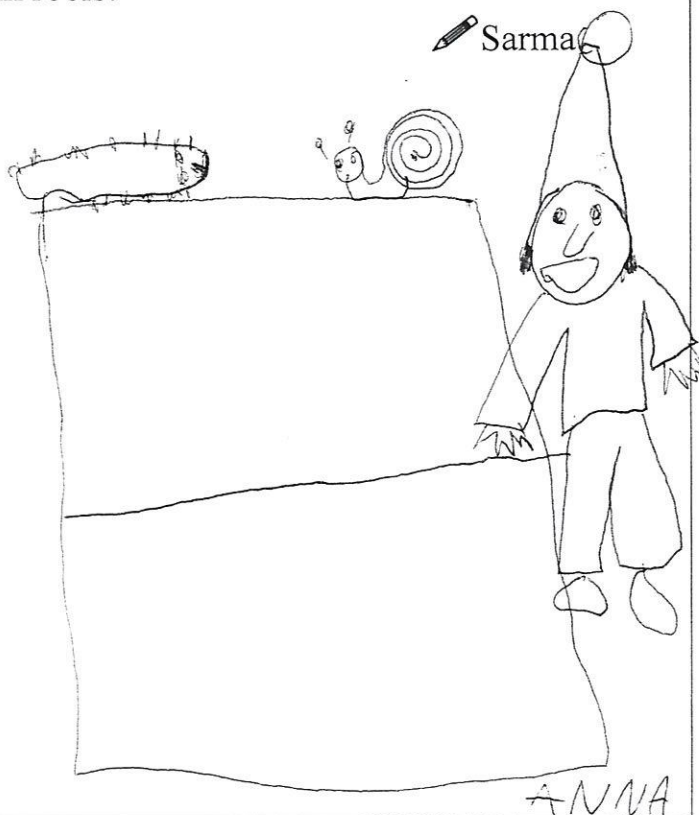
Artūrs: Tur bija gliemezis, zilonis, tārpiņš, žirafe. Gliemezim vajadzēja lielas kājas, lai izaugtu liels. Viņš prasīja zilonim, bet tas nedeva. Zvēri dziedāja, tārpiņš dejoja. Man patika gliemezis, jo tas smuki dziedāja.

Niks: Gliemezis bija onkulis. Viņš gribēja citu kājas – no ziloņa, no žirafes, bet kājas neielīdīs midzenī. Viņi dziedāja, dejoja un sarunājās. Man koncerts patika.

Anastasija: Tīnu aicināja par Sarkangalvīti, Mairi – par zaķi. Saimnieks tēloja gliemezīti un ziloni. Viņi lēkāja, dejoja, skanēja mūzika. Saimnieks dziedāja, bet mums vajadzēja lēkāt un uzminēt mīklu – kas tas ir?

Marta: Tur bija zilonis ar lielu snuķi. Gliemezītis prasīja, lai aizdod lielās kājas, jo gribēja izaugt liels. Vēl bija žirafe, tārpiņš, rūķītis. Rūķītis apgūlās un izsauca Tīnu par Sarkangalvīti, Mairi par zaķi. Viņš staigāja ar Sarkangalvīti un apmānīja vilku. Man vislabāk patika tārpiņš, jo viņam bija daudz kāju.

Mairis: Mums vienā dziesmā uzdeva mīklu: „Tas ir liels, vairāk zaļš nekā zils” – krokodils. Es biju zaķis un lēkāju. Dziedājām: „Roki, roki, rokin rools!”

„PASACIŅAS” ĪSZIŅAS

✓ **Martā interneta veikalā eMarket tika pasūtīts batuts.** Piegādātāji sola ilgi kāroto sporta inventāru līdz „Pasaciņai” atgādāt aprīļa sākumā. Ar nepacietību gaidām!

✓ *Kad cilvēks maziņš, tas ar pienu sāk un vecumā pie piena atgriežas – lai ilgāks mūžs – tā viņam piesacīts.*
/I.Ziedonis/

No 1.marta PII „Pasaciņa” ir iesaistījusies Eiropas Savienības atbalstītajā projektā *Skolas piens*, kura mērķis ir palielināt piena produktu patēriņa līmeni skolēnu un bērnudārza audzēkņu vidū. Jau visu marta mēnesi katram izglītības iestādes audzēknim ir dota iespēja katru dienu izdzert 200ml piena.

Der zināt ka:

- Antīkās medicīnas pamatlicējs Hipokrats ir teicis, ka piens ir gandrīz pilnīgs pārtikas produkts, bet savukārt akadēmiķis I.Pavlovs nosaucis pienu par „pašas dabas veidotu brīnišķīgu pārtiku”, bet senie filozofi – par „veselības avotu” un „baltajām asinīm”;
- Piens satur visas cilvēkam nepieciešamās uzturvielas viegli izmantojamā formā, labi, gandrīz ideāli sabalansētās attiecībās;
- Piens ne tikai apgādā organismu ar vajadzīgām uzturvielām, bet palīdz labāk izmantot, ar mazāku enerģijas patēriņu sagremot citus pārtikas produktus;
- Piens dod sātu, atjauno spēkus un nomierina. Zinātnieki šo piena ietekmi skaidro galvenokārt ar lielo kalcija daudzumu, kurš regulē sirdsdarbību un nervu šūnu uzbudināmību.
- Glāze silta piena vakarā daudziem atviegļina aizmigšanu. Piens mazina sasprindzinājumu arī pēc lielām fiziskām slodzēm.

✓ **PII „Pasaciņa” ar projektu „Grāmata „Pasaciņas valodiņa”” iesaistījās Valmieras novada fonda izsludinātajā projektu konkursā „Dari sev un citiem!”.** 59 iesniegto projektu konkurencē mūsu iesniegtais projekts iekļuva 25 atbalstīto projektu vidū.

„... kopš 2001.gada rudens bērnudārza darbinieki apkopo un izdod informatīvu materiālu – savu avīzīti, kurā blakus informācijai par aktuālo liela vieta arī bērnu pasakām, intervijām, zīmējumiem un citiem radošiem darbiņiem. Tagad viņi iecerējuši izveidot grāmatiņu ar apkopotiem un jauniem materiāliem kā liecību par mazo kauguriešu skatu uz mūsdienu dzīvi.” – tā par mūsu ieceri raksta laikraksta *Liesma* korespondente Antra Lāce 2006.gada 28.marta laikrakstā.

Ineta

„PASACIŅAS”TĒMA

Kas ir tik daudz „aprunātā” putnu gripa?

Cilvēku saslimšanas gadījumi ar A/H5N1 vīrusa izraisīto putnu gripu Turcijā un Irākā šoziem vēlreiz atgādināja, ka minētais vīruss ir bīstams cilvēkiem, kuri ir tiešā kontaktā ar inficētiem putniem. Pašlaik A/H5N1 vīruss putniem ir identificēts arī Eiropas Savienības teritorijā – Grieķijā, Itālijā, Slovēnijā, Austrijā, Vācijā, Zviedrijā, Francijā, Slovākijā un Ungārijā. Pirms tam putnu gripas perēkli tika reģistrēti arī Krievijā, Ukrainā, Rumānijā un Bulgārijā.

Ar ko atšķiras putnu gripa, kas ir putnu slimība, no cilvēkiem bīstamā putnu gripas paveida? Putnu gripa ir putnu, nevis cilvēku infekcijas slimība. Cilvēki, kas ar šo infekciju ir saslimuši, ir cieši kontaktējušies ar slimajiem vai mirušajiem putniem vai viņu izdalījumiem, lietojuši pārtikā mirušu vai slimu putnu gaļu vai ēdienus sagatavojuši, izmantojot slimu putnu asinis, kā arī piedalījušies slimu putnu kaušanā vai iznīcināšanā.

A/H5N1 vīrusa izraisītā putnu gripas draudi cilvēku veselībai ir nelieli, bet tie pastāv. Risks saslimt ir tikai tiem cilvēkiem, kuri ir ciešā kontaktā ar inficētiem putniem vai to izkārnījumiem, asinīm un iekšējiem orgāniem. Šobrīd nav konstatēta vīrusa pārnešana no cilvēka uz cilvēku.

Drošības pasākumi jums un jūsu ģimenei

Lai gan cilvēkiem īpašs risks saslimt ar putnu gripu nepastāv, piesardzības pasākumu ievērošana samazinās risku saslimt ar šo slimību. Daži tālāk minētie pasākumi palīdz izvairīties no saslimšanas arī ar citām infekcijas slimībām.

- ♦ ja jūs redzat mirušu vai slimu putnu, neaiztieciot to
- ♦ pēc iespējas ātrāk informējiet par to tuvāko Pārtikas un veterinārā dienesta pārvaldi
- ♦ brīdiniet savus bērnus, lai viņi neaiztieciot slimus vai mirušus putnus
- ♦ neļaujiet bērniem spēlēties ar putniem un nest tos uz mājām
- ♦ iemāciet bērniem nekavējoties pastāstīt

„PASACIŅAS”TĒMA

vecākiem par redzētajiem vai slimajiem putniem

- ♦ vairākas reizes dienā rūpīgi mazgājiet rokas ar ziepēm, īpaši pirms ēšanas, smēķēšanas, zāļu dzeršanas, dekoratīvās kosmētikas uzlikšanas, rīcības ar kontaktlēcām

- ♦ ja pēc kontakta ar slimu vai mirušu putnu, jums ir drudzis, klepus vai sāp kakls, nekavējoties informējiet par to savu ģimenes ārstu

Pirms dodaties uz gripas skartajiem reģioniem

- ♦ pirms došanās ceļojumā laikus (vismaz 2 nedēļas pirms izbraukšanas) vakcinējaties pret gripu ar šīs sezonas vakcīnu

- ♦ ja neesat paguvuši vakcinēties pret gripu, konsultējaties ar ģimenes ārstu par pretvīrusu līdzekļu lietošanu

- ♦ neieģādājaties eksotiskus mājputnus

- ♦ ievērojiet personīgo higiēnu un bieži mazgājiet rokas

- ♦ lietojiet uzturā tikai pienācīgi (vismaz +70°C) apstrādātu mājputnu gaļu un olas

Padomi tiem, kuri tur putnus piemājas saimniecībās

- ♦ nelaidiet putnus mājās

- ♦ brīdiniet bērnus, lai viņi neaiztieciot slimus vai mirušus putnus, kā arī ievērojiet visus jau iepriekš minētos ieteikumus

- ♦ ja darba laikā savainojat ādu, nekavējoties rūpīgi nomazgājiet brūci ar ziepēm un noskalojiet zem tekoša ūdens. Pirms sākat darbu ar putniem, pārklājiet ievainojumu vai nobrāzumu ar ūdensizturīgu plāksteri un uzvelciet cimdus

- ♦ nepieļaujiet putnu uzturēšanos tuvu akām

- ♦ ja savā putnu barā redzat slimus vai mirušus putnus, neaiztieciot tos! Iespējami ātri informējiet veterinārārstu vai tuvāko Pārtikas un veterinārā dienesta pārvaldi

- ♦ veselu putnu gaļa un olas nav epidemioloģiski bīstamas, ja vien tiek kārtīgi sagatavotas

Materiāls sagatavots pēc Veselības ministrijas un Sabiedrības veselības aģentūras datiem

Pārpublicēts no laikraksta Latvijas Avīze

/2006.gada 4.marts/

„PASACIŅAS” VALODIŅA

☺ Saruna pēcpusdienā. Vladislavs:

- Elīna, tev mamma pakaļ.

Ričards Elīnai:

- Atā, mazā pelīte!

☺ Gatavojoties Lielajai dienai, notiek pārrunas, kas šiem svētkiem nepieciešams un kāda palīdzība būtu gaidāma no vecākiem. Maira tētis pārjautā audzinātājam:

- Kādu īsti to olu vajag – vārītu vai ceptu?

☺ 5.grupiņas bērni aizsteigušies uz fizikultūras zāli lai izvingrotos rīta rosmē. Pienāk audzinātāja un jautā:

- Vai Anita zālē?

Marta atbild:

- Balsi dzirdēju, bet, vai pati ir – nezinu.

☺ 3.grupas bērniem Inese lasa grāmatu.

Rinaldam sāk tas apnikt. Inese vaicā:

- Vai mamma tev mājās grāmatiņas lasa?

Rinalds:

- Man mājās nav nevienas grāmatiņas.

- Bet, te tās ir un vari paklausīties, kas tajās rakstīts.

- Negribu. Man ir tukša galva.

- Ko tu darīsi ar tukšu galvu?

- Būšu briesmonis!

☺ Marta /2.gr./ stāsta audzinātājam:

- Es nosītu /sasītu/ galvu.

SVEICAM! ☺☺☺☺☺☺☺☺☺☺

🎁 DZIMŠANAS DIENĀ

*Skatat, ļaudis, re, kur cēls,
Re, kur dižens iet mans dēls!
Tēva lielās postalās
Pasauli viņš apbraukās
Satīs zemi kamolā,
Ietīs mātes lakatā...*

/Rainis/

Tīna Dina Miķelsone	12.03.
Vladislavs Kononovičs	14.03.
Rainers Loiko	19.03.
Līva Valentīna Akmentiņa	21.03.
Krista Loiko	25.03.
Ričards Elvis Zujevs	25.03.
Alija Lēnerte	26.03.
Jurgis Dukaļskis	26.03.
Jēkabs Pikšēns	30.03.

🌸 VĀRDA DIENĀ

*Smaidi, saule, siltu smaidu
Savam saules bērniņam!
Nēsā, saule, saules bērnu
Savā zelta saujiņā!*

/Rainis/

SILVIJA	10.03.	UNA	21.03.
AGITA	11.03.	MĀRA	25.03.
AIVIS	12.03.		

„PASACIŅAS” DARBIŅI aprīlī

Nedēļas tēmas:

☺ *Smejies vesels!*

💧 *Pavasari sulas tek...*

🕸 *Visa dzīva radībiņa...*

🎂 *„Pasaciņai” dzimšanas diena!*

✓ *Piedalāmieš konkursos:*

- *Lieldienu kartiņa*

- *Uzzīmē Burtu Meistaru!*

✓ *Zirgosimies Īsiņdienā!* – sporta aktivitātes
21.04.

✓ *PII „Pasaciņa” svin dzimšanas dienu* -
spēlējam izrādi *Burtu meitiņa* 28.04.

„PASACIŅA” KONKURSOS

☺ Līdz 20.aprīlim turpinās Baltikovo un Latvijas Pasta izsludinātais konkurss „*Lieldienu kartiņa*”.

Vecāki! Esiet atsaucīgi un kopā ar saviem bērniem uzzīmējiet savu *Lieldienu kartiņu*. Tā ir lieliska iespēja jums būt kopā un darboties ar savu atvasi.

/Informācija atrodama visās vecuma grupās pie audzinātājam./

☺ Sagatavošanas grupas bērni veido zīmējumus konkursam „*Uzzīmē Burtu Meistaru!*”, ko izsludinājis Rīgas Bērnu un jauniešu muzikālais teātris.

Ceram, kā balvas par piedalīšanos, saņemt ieejas biļetes uz šī teātra izrādi „*Burtu rotaļas*” un izdevniecības „*Zvaigzne ABC*” izdotās bērnu grāmatas.

✍ Redaktore - Ineta

✍ Korespondente -

Sarma

✂ Datorsalikums - Anita